

6 maart 1894 dominee Johan Barger schiet Cato Mirande dood

Door Jeanine Otten

Dominee Johan Barger, Nederlands Hervormd predikant te Harlingen, 40 jaar oud, schoot op 6 maart 1894 bij hem thuis aan de Noorderhaven 29 de 23-jarige Catharina Helena (Cato) Mirande, een jonge naaister dood.

Johan Barger en Cato Mirande

Johan Barger (geboren Amsterdam 8 december 1853) leefde in onmin met zijn vrouw Eilke Venema. Hij had al eens zijn bediening neergelegd, maar was in 1884 weer predikant geworden en in 1888 beroepen.

In Harlingen kwam hij in contact met Cato. Zij was catechisante en huisnaaister van zijn vrouw. In 1891 spiegelde hij haar voor met haar te willen trouwen en hij verleidde haar op 24 november 1892. Op 30 januari 1894 kwam het tot een breuk. Hij kocht twee revolvers en was van plan om zelfmoord te plegen. Zijn vrouw, die bang voor hem was, gaf hij opdracht om Cato bij hem te brengen voor een laatste gesprek, omdat hij hun relatie nu voorgoed zou beëindigen. Dat deed hij ook, maar op een andere manier dan zijn vrouw had verwacht. Uit een revolver schoot hij acht kogels op het meisje af, waarvan vijf haar troffen. Het meisje was op slag dood. Passages uit een dagboek van Barger wezen er op dat hij al langere tijd zelfmoordplannen had en toonden aan dat zijn hartstocht volkomen zelfzuchtig was.

Op 7 maart 1894 werd de dominee naar het Huis van Bewaring in Leeuwarden overgebracht. Op 9 maart gaf de kerkenraad van Harlingen kennis van de arrestatie aan de Classis Franeker, die hem op 12 maart provisioneel schorste.

Op 24 mei 1894 diende de zaak voor de Rechtbank te Leeuwarden, waar wegens moord levenslang werd geëist. De verdediger schetste de verdachte als een egoïst zonder wilskracht, bestreed echter de beschuldiging van moord met voorbedachte rade en concludeerde tot doodslag uit drift. Maar de rechtbank veroordeelde Barger conform de eis.

Op 2 mei 1900 overleed Barger in de strafgevangenis in Leeuwarden. De moord door de dominee op zijn naaister bleef, behalve in de kolommen van de Leeuwarder en Harlinger Courant, bewaard in een straatlied: 'Tararaboemdiejee, de bliken dominee, die schoot met kruit en lood, zijn arme naaister dood'. De tekst van het volledige lied, met de titel 'Nieuw Lied van een Ontaarde Dominee' wordt bewaard in de straatliedverzameling van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag als nr 107 van portefeuille 11 B 17. De ondertekening van het lied luidt 'NEGREBNEETS' (Steenbergen). Er zijn echter nog meer liederen bekend over de moord van Barger op Cato.

Dit artikel is gebaseerd op twee artikelen door Tj.W.R. de Haan: 'De euveldaad van Ds Barger in het straatlied', in tijdschrift *It Beaken*, jrg 15, nr 1 (februari 1953), p 9-12 en 'Harns yn it strjitliet', in *It Beaken*, jrg 15, nr 4 (augustus 1953), p. 105-111.

Over Johan Barger en de moord op Cato Mirande en het lied 'Tararaboemdiejee & de blikken dominee' schreef Ewoud Sanders in 1997 een prachtig boekje als Koppermaandaggeschenk, uitgegeven in Amsterdam bij uitgeverij De Buitenkant. Het boekje is in zijn geheel te bekijken op

http://www.boekenewoud.nl/downloads/1997_Sanders,%20Ewoud_Tararaboemdiee.pdf

Wie nog meer wil lezen over Johan en Cato, in 2011 verscheen 'De Blikken Dominee', geschreven door de in Harlingen woonachtige misdaadjournalist Simon Vuyk, uitgegeven bij de Friese Pers Boekerij.